

History of Culture and Civilization

Course description sheet

Basic information

Field of study Cultural Studies	Didactic cycle 2025/2026
Major -	Course code HKLTS.I1.04489.25
Organisational unit Faculty of Humanities	Lecture languages Polish
Study level First-cycle studies	Mandatoriness Obligatory
Form of study Full-time studies	Block Core Modules
Profile General academic	Course related to scientific research Yes
Course coordinator	Jacek Dębicki
Lecturer	Jacek Dębicki, Magdalena Parus-Jankowska
Period Semester 1	Method of verification of the learning outcomes Exam
	Activities and hours Lectures: 30 Auditorium classes: 30
	Number of ECTS credits 5

Goals

C1	Celem kształcenia jest opanowanie przez studentów procesów powstawania, rozwoju i upadku cywilizacji, a także zrozumienie relacji zachodzących między cywilizacją a kulturą.
----	--

Course's learning outcomes

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
Knowledge - Student knows and understands:			
W1	Zna ogólnie specyfikę dziejów kultury i procesów kulturotwórczych.	KLT1A_W11, KLT1A_W13	Examination, Presentation
W2	Zna wybrane historyczne koncepcje interpretujące dzieje relacji między cywilizacją a kulturą.	KLT1A_W06	Examination, Presentation
W3	Zna najważniejsze cywilizacje, historyczne i współczesne.	KLT1A_W01, KLT1A_W16	Examination
Skills - Student can:			
U1	Potrafi uzasadnić przydatność lub brak przydatności najważniejszych historycznych koncepcji interpretujących relacje między cywilizacją a kulturą.	KLT1A_U05	Examination
U2	Potrafi zastosować podstawowe pojęcia analizy historyczno-kulturowej do rozważań nad cywilizacjami i formacjami kulturowymi.	KLT1A_U03, KLT1A_U05	Examination, Presentation
U3	Potrafi wyjaśnić specyfikę głównych cywilizacji historycznych i współczesnych, wykazać ich osiągnięcia, przyczyny upadku lub perspektywy rozwojowe współczesnych	KLT1A_U03	Examination
U4	Potrafi uzasadnić znaczenie badań multidyscyplinarnych dla wyjaśniania procesów ogólnocywilizacyjnych i ogólnokulturowych.	KLT1A_U02, KLT1A_U07	Examination, Presentation
U5	Potrafi prowadzić rozważania nad specyfiką dziejów kultury i procesów kulturotwórczych.	KLT1A_U04, KLT1A_U05, KLT1A_U21	Activity during classes, Examination, Presentation
Social competences - Student is ready to:			
K1	Ma świadomość znaczenia humanistyki dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.	KLT1A_K09	Activity during classes
K2	W sposób pogłębiony interpretuje nowe idee i potrafi nad nimi prowadzić wieloaspektową dyskusję.	KLT1A_K03	Activity during classes

Student workload

Activity form	Average amount of hours* needed to complete each activity form
Lectures	30
Auditorium classes	30
Preparation for classes	28
Realization of independently performed tasks	33
Examination or final test/colloquium	2

Contact hours	5
Student workload	Hours 128
Workload involving teacher	Hours 60

* hour means 45 minutes

Program content

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
1.	<p>Ćwiczenia: Kulturę rozpatrywać będziemy jako zespół procesów długiego trwania. Zajęcia audytoryjne koncentrować się będą na historii kultury i cywilizacji europejskiej. Podejmowana tematyka zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do tematyki zajęć. Kultura jako zjawisko długiego trwania. 2. Czym jest Europa? Próba zdefiniowania kultury europejskiej. 3. Dziedzictwo antycznej Grecji. 4. Dziedzictwo starożytnego Rzymu. 5. Średniowieczna Europa i człowiek Średniowiecza. 6. Narodziny wiary w człowieka czyli epoka renesansu w Europie. 7. Barok w Europie i w Polsce. 8. Oświeceniowa wizja świata i człowieka. 9. Na przekór Oświeceniowi czyli Romantyzm w Europie. 10. Przełom XIX i XX wieku – narodziny kultury masowej w Europie. 11. Polska kultura okresu dwudziestolecia międzywojennego. 12. XX wiek jako wiek totalitaryzmów – pamięć o II wojnie światowej i ofiarach komunizmu. 13. Okres powojenny w Europie – od Zimnej Wojny do lat 80. XX wieku. 14. Upadek komunizmu w Europie. 15. Zakończenie. Przyszłość Europy i kultury europejskiej. 	W1, W2, W3, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Auditorium classes

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
2.	<p>Celem wykładu z "Historii kultury i cywilizacji" jest zapoznanie studentów z podstawowymi typami definicji cywilizacji i kultury, z procesami wpływającymi na powstanie, rozwój i upadek cywilizacji. Ważną częścią wykładów będzie omówienie głównych cywilizacji historycznych i istniejących współcześnie oraz ukazanie relacji między kulturą i cywilizacją. Tematyka wykładów przedstawia się następująco:</p> <p>1. Podstawowe typy definicji cywilizacji i kultury:</p> <p>a. definicje opisowo-wyliczające;</p> <p>b. definicje historyczne;</p> <p>c. definicje normatywne;</p> <p>d. definicje psychologiczne;</p> <p>e. definicje strukturalistyczne;</p> <p>f. definicje genetyczne.</p> <p>2. Wybrane interpretacje dotyczące powstania i rozwoju cywilizacji:</p> <p>a. początki cywilizacji w ujęciu dyfuzjonistów;</p> <p>b. unilinearny rozwój cywilizacji;</p> <p>c. multilinearny rozwój cywilizacji;</p> <p>d. interpretacje multiwariacyjne.</p> <p>3. Pojęcie cywilizacji i kultury w polskiej myśli społecznej.</p> <p>4. Wielkie cywilizacje i kultury świata:</p> <p>a. wybrane cywilizacje historyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cywilizacja Egiptu; - cywilizacje Mezopotamii; - cywilizacja rzymska; - cywilizacja grecka; - cywilizacje Ameryki Środkowej i Południowej. <p>b. wybrane cywilizacje współczesne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cywilizacja chińska; - cywilizacja indyjska; - cywilizacje świata muzułmańskiego; - cywilizacja zachodnioeuropejska; - cywilizacja amerykańska. <p>5. Współczesne cywilizacje: perspektywy rozwoju, współpracy oraz pojawiające się zagrożenie.</p>	W1, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Lectures

Extended information/Additional elements

Teaching methods and techniques :

Lectures, Discussion, E-learning, Case study

Activities	Methods of verification	Credit conditions
Lectures	Activity during classes, Examination	
Audit. classes	Activity during classes, Presentation	Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz przygotowanie i zaprezentowanie prezentacji.

Rules of participation in given classes, indicating whether student presence at the lecture is obligatory

Lectures: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Auditorium classes: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Literature

Obligatory

1. - F. Braudel, Gramatyka cywilizacji, Warszawa 2006;
2. - F. Fernández-Armesto, Cywilizacje, Warszawa 2007;
3. - Ch, Barker, Studia kulturowe. Teoria i praktyka, Kraków 2005;
4. - J. Kowalski, A.i.M. Loba, J. Prokop, Dzieje kultury francuskiej, Warszawa 2007;
5. - Cz. Karolak, W. Kunicki, H. Orłowski, Dzieje kultury niemieckiej, Warszawa 2006;
6. - W. Lipoński, Dzieje kultury brytyjskiej, Warszawa 2006;
7. - M. Gołębiowski, Dzieje kultury Stanów Zjednoczonych, Warszawa 2006;
8. - M. Künstler, Dzieje kultury chińskiej, Warszawa 2007;
9. - M. Dziekan, Dzieje kultury arabskiej, Warszawa 2008;
10. - M. Gawrycki, Dzieje kultury latynoamerykańskiej, Warszawa 2009;
11. - G. Rachet, Słownik cywilizacji egipskiej, Katowice 1994;
12. - J.C. Fredouille, Słownik cywilizacji rzymskiej, Katowice 1996;
13. - G. Rachet, Słownik cywilizacji greckiej, Katowice 1998.
14. do ćwiczeń, fragmenty:
15. - F. Braudel, Gramatyka cywilizacji, Warszawa 2006
16. - H. Kaelble, Społeczna historia Europy. Od 1945 do współczesności, Warszawa 2010
17. - W. Reinhard, Życie po europejsku. Od czasów najdawniejszych do współczesności, Warszawa 2009
18. - J. Wolski, Historia powszechna. Starożytność, Warszawa 1994
19. - J. Le Goff, Kultura średniowiecznej Europy, tłum. Hanna Szumańska-Grossowa, Gdańsk-Warszawa 2002
20. - B. Zientara, Historia powszechna średniowiecza, Warszawa 1992.
21. - J. Delumeau, Cywilizacja Odrodzenia, Przeł. E. Bąkowska. Warszawa 1993
22. - Z. Wójcik, Historia powszechna XVI-XVII wieku, Warszawa 2008
23. - E. Rostworowski, Historia powszechna, wiek XVIII, Warszawa 2004
24. - A. Chwalba, Historia powszechna. Wiek XIX, Warszawa 2009
25. - T. Kizwalter, Historia powszechna, wiek XIX, Warszawa 2007
26. Zalecana literatura do zajęć audytoryjnych:
27. P. Kuncewicz, Legenda Europy, Muza, Warszawa 2005.
28. N. Davis, Europa. Rozprawa historyka z historią, Znak, Kraków 2003.
29. M. Malia, Lokomotywy historii: zwroty w dziejach i kształtowanie nowoczesnego świata, PWN, Warszawa 2008.
30. J. Stevenson, Historia Europy, Annapurna, Warszawa 2006.
31. W. Laqueur, Historia Europy 1945-1992, Puls, Londyn 1993.
32. J. Carpentier, F. Lebrun, Historia Europy, Volumen, Warszawa 1994.
33. E. Hobsbawm, Wiek skrajności: spojrzenie na krótkie dwudzieste stulecie, Politeja, Warszawa 1999.
34. F. Braudel, Historia i trwanie, Czytelnik, Warszawa 1971.

Scientific research and publications

Publications

1. Jacek DĘBICKI
2. Antropologia filozoficzna Gilberta de la Porrée a powstanie scholastycznej rzeźby wczesnogotyckiej W: Przegląd Filozoficzny. Nowa Seria 2013 R. 22 nr 1, s. 103-125.
3. Antropologia teologiczna Anzelm z Canterbury a sakralna rzeźba romańska o cechach antropomorficznych W: Duchowość: człowiek i wartości pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków: 2012. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 14) ; (Idee i Myśliciele), S. 75-95.
4. Idealizm i naturalizm w późnośredniowiecznym Krakowie: studium kulturoznawczo-filozoficzne o ideach odciśniętych w materii W: Komunikowanie - poznanie - kultura / pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków: Wydawnictwa AGH, 2011. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 13) ; (Idee i Myśliciele), S. 127-154.

5. Myśl naturalistyczna w kulturze piętnastowiecznego Krakowa: studium kulturoznawczo-filozoficzne W: Komunikowanie – poznanie – kultura / pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków: Wydawnictwa AGH, 2011. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 13) ; (Idee i Myśliciele), S. 99-125.
6. Kognitywne funkcje sztuki: Gilbert de la Porée, Jan Wielki, Wit Stwosz i Leonardo da Vinci Kraków : Aureus, cop. 2014. (Idee i Myśliciele).
7. Wszystkie publikacje naukowe znajdują się pod adresem: <http://bpp.agh.edu.pl/autor/debicki-jacek-06944>
8. Magdalena Parus-Jankowska
9. Magdalena Parus, Oral history i badania nad historią muzyki popularnej, „Kultura Współczesna”, nr 3/2017, s. 58-67.
10. Magdalena Parus, Marcin Wądołowski (red.), Oblicza pamięci. Tom II. Historia-pamięć-tożsamość, Wydawnictwa AGH, Kraków 2015
11. Magdalena Parus, Przydatność oral history do badań nad kulturą i społeczeństwem okresu PRL, w: Idee i myśliciele. Biografie, opowieści, autorytety, red. Katarzyna Skowronek, Wydawnictwo Aureus, Kraków 2015, s. 29-38
12. Magdalena Parus, Rafał Sowiński (red.), Oblicza pamięci. Tom I. Echa wojen, Wydawnictwa AGH, Kraków 2014

Learning outcomes prescribed to a field of study

Code	Content
KLT1A_K03	Na podstawie analizy nowych problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania i sięga po opinie ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
KLT1A_K09	Ma świadomość znaczenia humanistyki dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
KLT1A_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie i zachęca innych do zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności badawczych.
KLT1A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne.
KLT1A_U04	Rozpoznaje, interpretuje i przeprowadza krytyczną analizę dzieła literackiego, filmowego, plastycznego, muzycznego i teatralnego z zastosowaniem odpowiednich metod, w celu określenia znaczeń tych dzieł, ich oddziaływania społecznego oraz miejsca w procesie historyczno-kulturowym.
KLT1A_U05	Poprawnie stosuje poznaną podstawową terminologię kulturoznawczą.
KLT1A_U07	Posługuje się strategiami argumentacyjnymi podczas uczestnictwa w debacie.
KLT1A_U21	Interpretuje zjawiska charakterystyczne dla świata wielokulturowego w kontekście przemian społeczeństw nowoczesnych i ponowoczesnych.
KLT1A_W01	Posiada podstawową wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT1A_W06	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
KLT1A_W11	Zna podstawowe relacje zachodzące między głównymi prądami umysłowymi epoki a przemianami dokonującymi się w obszarze kultury i życia społecznego, z uwzględnieniem roli i znaczenia mediów.
KLT1A_W13	Ma elementarną wiedzę o wzajemnych związkach pomiędzy strukturami i instytucjami społecznymi, z uwzględnieniem ich międzykulturowego wymiaru.
KLT1A_W16	Zna historyczne i współczesne mechanizmy przemian społecznych oraz typy relacji pomiędzy jednostką a społeczeństwem.